

LA INDUSTRIALITZACIÓ A LA BARCELONA DEL SEGLE XIX

La Industrialització i el naixement del Moviment Obrer a Catalunya (I)



Últim passament de comptes per la venda de la fàbrica propietat de Don Joan Fabrega i Pere Caum. 1802.

ANC1-769-T-703. [Codi doc ANC@ula 4398](mailto:ANC@ula.4398)



Objectius

- 1- Realitzar una aproximació al procés històric conegut com Revolució Industrial.
- 2- Realitzar una aproximació a l'arrencada de la industrialització a Catalunya i, en particular, Barcelona (causes, característiques, magnitud, conseqüències...).
- 3- Aprendre a analitzar de forma sistemàtica i crítica diferents tipologies documentals:
 - a. un passament de comptes d'una empresa tèxtil (font primària)
 - b. una guia de viatges anglesa de Barcelona (font primària)
 - c. un recull de dades estadístiques (font secundària)
- 4- Aprendre a extreure conclusions de la contrastació de fonts

Descripció de la proposta

El dossier està pensat per fer una aproximació al les característiques que va adquirir la industrialització a Barcelona: quan va arrencar el procés, quines característiques va tenir, quins sectors va afectar més intensament, quines conseqüències va tenir...

Així mateix, es posa èmfasi en treballar diferents tipologies de fonts documentals de forma sistemàtica, crítica i contrastant-les entre elles, remarcant la necessitat de tal procedir a l'hora d'investigar qualsevol fet històric.

Aspectes didàctics i metodològics

S'ha pensat per ser realitzada com un treball individual de recerca tot i que es pot realitzar també a partir de l'organització de grups cooperatius, a conveniència del grup-classe o el professor/a.

Aquesta activitat forma part d'un conjunt de set, que permeten aprofundir en diferents aspectes relacionats amb la industrialització i el naixement del moviment obrer a Catalunya.

Recursos emprats

- El mateix dossier d'activitats (amb activitats, resums i enllaços als documents i altres pàgines d'Internet)
- Diferents fonts documentals enllaçades al mateix dossier (s'adjunta, també, enllaç a transcripcions quan es requereix):
 - Un passament de comptes d'una empresa tèxtil (font primària)
 - Una guia de viatges anglesa de Barcelona (font primària)
 - Recull de dades estadístiques (font secundària)
- Fitxes de procediments editades per l'ANC que publicades al [blog SDANC Recursos](#), i a les quals s'accedeix des del quadern d'activitats mitjançant enllaços.
- Bibliografia referenciada.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

Continguts: ESO_4, 2n de Batxillerat (assignatura comuna d'Història) i 1r de batxillerat (matèria de modalitat: Història del món contemporani).

Competències

- Analitzar els canvis i les continuïtats dels fets o fenòmens històrics per comprendre'n la causalitat històrica.
- Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat.
- Interpretar que el present és producte del passat, per comprendre que el futur és fruit de les decisions i accions actuals.
- Identificar i valorar la identitat individual i col·lectiva per comprendre la seva intervenció en la construcció de subjectes històrics.
- Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític.



Continguts

- CC1. Textos de les ciències socials: descripció, explicació, justificació, interpretació i argumentació, i vocabulari propi.
- CC3: Cronologia i temps històric. Situació en el temps i en l'espai dels fets històrics rellevants. Periodització convencional. Formes de comptar el temps d'altres cultures.
- CC4: Coneixements històrics temporals: canvi, continuïtat, sincronia, diacronia, successió, simultaneïtat, causalitat...
- CC5. Fonts primàries i secundàries. Fiabilitat i idoneïtat de les fonts. Interpretació i contrast de les fonts històriques. Els arxius.
- CC8: Caracterització de les societats del passat. Elements de canvi i continuïtat entre etapes històriques. Arrels històriques de la contemporaneïtat.
- CC9: El passat i el present de Catalunya en el context d'Espanya i d'Europa.
- CC10. Models d'interpretació geogràfics i dels fets històrics, i les problemàtiques i fenòmens socials.
- CC17. Cerca, anàlisi i contrast d'informacions diverses.
- CC19. Interacció entre els grups humans i el medi. Activitats econòmiques i el seu impacte mediambiental. Matèries primeres i fonts d'energia.
- CC21. Trets demogràfics, econòmics, socials, polítics i culturals de la societat catalana, espanyola, europea i del món. Població i poblament. Migracions.
- CC30. Identitats personals i col·lectives. Pertinença i cohesió social.

Esquema i Temporització

L'esquema de l'activitat és el següent:

- 1- Brevíssima introducció a l'activitat.
- 2- Aproximació al tema
 - 2.1. Anàlisi de document: passament de comptes d'una empresa tèxtil (1802).
- 3- Aprofundiment
 - 3.1. Anàlisi de document: impressions d'un viatger a Barcelona
 - 3.1.1. Descripció formal i de context de la font
 - 3.1.2. Extracció d'informació de la font
- 4 - Anàlisis i contrastació de les anteriors fonts amb dades estadístiques
- 5 - Conclusions.

La temporització estimada és de dues sessions. Variarà segons sigui treball individual o en grup.



Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnes de 4t d'ESO i 2n de Batxillerat. Es podria treballar també a 1r de batxillerat en l'assignatura Història del Món Contemporani.

Documents adjunts

Dossier d'activitats: [enllaç](#).

Bibliografia

- Bahamonde, A., Martínez, J. A., Historia de España siglo XIX, ed. Càtedra, Madrid: 2007.
- Benet, J., Martí, C., Barcelona mitjan segle XIX: el moviment obrer durant el Bienni Progressista (1854-1856), ed. Curial, Barcelona: 1976.
- Carreras, A., Tafunell, X., Historia Económica de la España contemporánea, Ed. Crítica, Barcelona: 2004.
- Enrech, C., Industria i ofici. Conflicte social i jerarquies obreres en la Catalunya tèxtil (1881-1923), UAB, Barcelona: 2005.
- Fontana, J., "La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868)", a Vilar, P. (dir.), Història de Catalunya, vol. 5, Edicions 62, Barcelona: 2003.
- Tortella, G., El desarrollo de la España contemporánea. Historia económica de los siglos XIX y XX. Alianza editorial, Madrid:1994.

Autoria

Guerau Ribes Capilla. Arxiu Nacional de Catalunya.

